

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2022

Marking Scheme

Finnish

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

I TEHTÄVÄ

(30/70)

Vastaa kaikkiin kysymyksiin.

1. Selitä omin sanoin seuraavat ilmaiset:
 - a. lyödä hanskat tiskiin = lopettaa jonkin asian tekeminen
 - b. koulutaival = koulunkäynnin aika, koko koulu-ura
 - c. toimeen tarttuva = aikaan saava
 - d. hyväosaisen perheen lapsi = yhteiskunnalliselta asemaltaan eli sosioekonomisesti hyvin toimeentuleva perhe
 - e. jäämäkkyys = tiukka, mielipiteessään pysyvä (5 × 1)

2. Selitä, mitä sinnikkyydellä tarkoitetaan. (5)

Tekstissä: Sinnikkyys on kykyä kohdata vaikeita tai epämiellyttäviltä tuntuja tunteita, sietää muutoksia ja selviytyä hankalistakin tilanteista. Sinnikkyys vaatii pitkäjänteisyyttä ja taitoa katsoa yksittäisiä hetkiä pidemmälle.

3. Kerro, millainen käsitys kasvattamisesta tekstin (teksti 1) kautta esitetään. (5)

Tekstissä korostetaan vanhemman roolia kannustajana ja motivaattorina, jonka tehtävä on keskustella ja saada lapsi tavoittelemaan tärkeitä asioita. Vanhempi ei ole vain auktoriteetti, vaan valmentaja.

4. Kerro omin sanoin, millä tavalla suomalaislasten saamat tulokset yllättivät tutkijat. (5)

Tekstissä: Salmela-Aro yllättyi hienoisesti siitä, että perisuomalaiseksi hyveeksi mainostettu sisu ei olekaan erityisen suomalainen piirre. Suomalaislapsilla ja -nuorilla oli tutkimuksen mukaan vähemmän sisua tai sinnikkyyttä kuin tutkimuksen osallistujilla keskimäärin. ”Suomalainen sisu on myytti ainakin näiden tulosten perusteella”, toteaa Salmela-Aro. (1 p.)

Tekstissä: Tulos tukee Salmela-Aron mukaan aiempia havaintoja siitä, että perhetaustan merkitys koulumenestyksessä on vahvistunut Suomessa (2 p.)

Tekstissä: Voimakas jakolinja OECD:n tutkimuksessa oli ikä. Kaikki taidot paitsi jäämäkkyys ja suvaitsevaisuus olivat 15-vuotiailla alempia kuin kymmenenvuotiailla. Salmela-Aro toteaa: ”Oli aika dramaattinen tulos, että nämä taidot laskevat niin paljon nuoruudessa.” (2 p.)

5. Tutkimuksen mukaan oppijan ikä ja sukupuoli vaikuttavat voimakkaasti siihen, miten koulunkäynnin kokee. Oletko itse havainnut kyseisiä eroja joko omassa koulunkäynnissäsi tai muissa nuorissa? (5)

Vastauksessa kokelaan on ymmärrettävä tekstissä kohta: Salmela-Aro selittää ikäryhmien välisiä eroja selittää sillä, että etenkin lapsuudesta nuoruuteen varttuvien tyttöjen viihtyminen koulussa vähenee (Sukupuolen merkitys on Suomessa suuri). Nuoruudessa myös käsitys koulun merkityksestä muuttuu realistisemmaksi, kun lapsuuden innostus väistyy (Pienet viihtyvät koulussa paremmin kuin teinit, koska vaatimustason nousu ja oppilaiden väliset erot tulevat selkeimmiksi. Nuori vertaa itseään muihin).

Koulu ei enää ole ainoa kiinnostava paikka ja lapsi oppii näkemään itsensä realistisesti oppijana, joka saa kokea myös pettymyksiä.

Pieni lapsi voi luottaa ja olla utelias, mutta teini suhtautuu kyseisiin piirteisiin jo hieman kriittisemmin. Sitä vastoin oma tahto ja suvaitsevaisuus ovat teineille tärkeitä.

6. Kerro omin sanoin, miksi psykologisilla taidoilla on merkitystä koulunkäynnin kannalta. (5)

Psykologiset taidot tukevat kouluoppimista. Kokelas voi luetella tekstissä mainittuja taitoja (uteliasuus, luottamus, sisu) pohtia niiden merkitystä oppimisen tai elämän kannalta.

II TEHTÄVÄ

(40/70)

Kirjoita noin 300 sanan essee. Valitse aiheeksi toinen näistä.

1. "Suomessa kannustamisen kulttuuri ei ole hirveän vahva."

2. Miten todellinen ystävyys syntyy?

Esseen tulee olla rakenteeltaan eheä: johdanto, erilliset käsittelykappaleet sekä päätäntä. Tehtävänannot ovat väitelauseita, joiden sisältöä tulee avata ja pohtia. Oma kanta tulee perustella ja antaa käsitteisiin (kannustamisen kulttuuri, sinnikäs optimisti, tärkeitä elämäntaitoja) sopivia sisältöjä sekä esimerkkejä.

